

Türkiye – Suudi Arabistan İŐ ve Yatırım Forumu

22 Aralık 2022, Mandarin Oriental Hotel

Hazine ve Maliye Bakanımız Sn. Dr. Nureddin Nebati,

Suudi Arabistan Yatırım Bakanı Sn. Khalid bin Abdulaziz Al Falih,

Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Başkanı Sn. Burak Dağlıoğlu,

Invest Saudi'nin Deđerli Yetkilileri,

İŐ Dünyasının Deđerli Temsilcileri,

Sizleri DıŐ Ekonomik İliŐkiler Kurulu-DEİK adına saygıyla selamlıyor; Suudi Arabistan'dan gelen misafirlerimizi ülkemizde ağırlamaktan mutluluk duyuyorum.

Ülkelerimizin yöneticilerinin, Sn. Cumhurbaşkanımız ve Veliiaht Prens'in kararları ve insanlarımızın samimiyeti, aramızdaki İŐ birliğini arttırmanın en önemli alt yapısı. Tabii ki sadece samimiyetle değil, maksimum verimlilik, profesyonellik ve kurumsallıkla çalıŐmak da hepimize düŐen bir görev.

Son dönemdeki yakınlaŐmamızın olumlu yansımalarını, ekonomik iliŐkilerimizde görüyoruz. Temmuz-Eylül döneminde ikili ticaretimiz 1,4 milyar \$ oldu. Geçen sene bu rakam, yıllık olarak 1 milyar \$ seviyesindeydi.

2021 yılında ikili ticaretimiz, ihracatımızın 2,5 milyar \$'dan 300 milyon \$'a gerilemesiyle 3,5 milyar \$ olmuştu. Yakaladığımız ivmeyle bu sene 9 ayda bu rakamı geçtik. Hedefimiz, ticaret hacmimizi 10 milyar \$'a çıkarmak.

Türkiye'de tarım, gayrimenkul, enerji ve diğer sektörlerde 1.100 Suudi Arabistanlı firmanın 11 Milyar \$ yatırımı var. Gerek bu sayıyı, gerekse üçüncü ülkelerdeki ortak yatırım ve projeleri arttırmak arzusundayız. Üçüncü ülkelerde, özellikle Afrika kıtasında iş birliklerini teşvik etmek üzere bir platform oluşturmak, kıta özelinde bir forum da yapmak isteriz.

Türkiye ile Suudi Arabistan arasındaki yakınlaşma ve iş birliği, iki ülkenin bölgesel aktörler arasındaki ekonomik rekabeti aşmalarını da sağlayacaktır.

Bu girişten sonra, bu tür iş forumlarında duymaya alıştığınız değerlendirme üslubunun biraz dışına çıkarak, iki konuya değinmek istiyorum.

Biliyorsunuz, 22 Haziran'da Veliht Prens'in Ankara ziyareti vesilesiyle, biz de iki ülkenin iş dünyası temsilcileriyle Ankara'da bir araya geldik. Toplantı öncesinde Suudi Arabistan'dan gelen muhataplarımızla o kadar sıcak bir görüşme ortamı oluştu ve ticari anlamda gerileyen ilişkilerimizi hızla arttırma konusunda o kadar güçlü bir gayret görüldü ki, yuvarlak masa toplantımızın açılışında, biraz da o samimi ortamı yansıtarak, ailemden bir örnek vererek demiştim ki:

“Benim 2 oğlum var ve aralarında da 4 yaş var. Onlara paranın anlamını öğretebilmek için, küçük yaştan itibaren haftalık cep harçlığı vermeye ve kendi bütçelerini yapmayı öğretmeye çalıştım.

Küçük oğlum biraz parayı tanımaya başlayınca bana geldi ve dedi ki:

- Baba, bana ağabeyimden daha fazla para vermelisin.
- Neden oğlum, hem o senden 4 yaş da büyük dedim.
- İşte tam da bu yüzden Baba, dedi. Ben doğasıya kadar ona çok harcama yaptın. Aradaki açığı kapatmam lazım.

Ben de o gün dostlarımıza dedim ki, şimdi geçmiş 4 yılın açığını kapatmamız ve daha fazla iş yapmamız lazım, hala da aynı görüşteyim...

İkinci konuya gelirse,

Ankara'daki toplantımızdan sonra dağılmayı planlıyorduk ki, bir haber geldi. Sayın Veliht Prens, 2 Bakanının, Ticaret Bakanı Sn Majid bin Abdullah Al Kassabi ve Yatırım Bakanı Sn. Khalid bin Abdulaziz Al Falih'in bir gün daha Türkiye'de kalıp, bizimle görüşmelere devam etmelerini istemiş. Ne güzel...

İkinci günkü toplantımıza, misafir 2 Bakanımız ve Ticaret Bakanımız Mehmet Muş ile birlikte başladık.

Alışıldığı üzere, ben açılış ve kısa bir değerlendirme yapacağım, sonra Bakanlarımıza ve devamla iş dünyası temsilcilerimize söz vereceğim.

Daha açılış yapıyoruz derken, misafir Bakanımız sözü aldı ve dedi ki:

- Teamülleri biliyorum, ama önce ben konuşmak istiyorum. Bize neler söyleyebileceğinizi tahmin ediyorum. Önce ben konuşayım, sonra sizi dinleyeceğim.
- Bize, mallarımız niçin sizin gümrüklerinizden içeri giremiyor diyeceksiniz. Sorunu çözeceğiz demiyorum. Sayın Bakan Mehmet Muş yanımda. Buraya gelmeden onun yanında talimat verdim, bugünden itibaren Türk malları Suudi Arabistan Gümrüğünde beklemeyecek.
- Vize alamıyoruz diyeceksiniz. Yine az önce Sayın Bakanınızın yanında talimat verdim, bugünden itibaren Vize diye bir sorunuz da olmayacak.
- Tamam, ticareti böyle halledeceğiz. Gelelim başka önemli bir konuya. Şimdi hep birlikte yatırımları konuşalım.
- Hem biz ülkenizde, gayrimenkul dışında, enerji, tarım, savunma, finans, turizm ve dijital teknolojiler başta olmak üzere, yatırım ve ortaklıklar yapmak istiyoruz.
- Hem de bizim 3,3 Trilyon \$'lık vizyon projemiz var. Sizin müteahhitlerinizin ve yatırımcılarınızın ne kadar başarılı ve aktif olduklarını da biliyoruz, gelin bunları konuşup daha büyük hedeflere odaklanalım.

- Bu toplantıdan sonra bir tane daha İstanbul'da ve bir tane de Riyad'da yapalım. Ve Riyad'da Türk Malları sergisi gibi bir etkinlik de yapalım.
- İhtiyacınız olan her konuyla ilgili olarak da, Yatırım Bakan Yardımcımız Badr Al Badr görevlidir, direk onu arayabilirsiniz.

Sayın Bakan'ın bu girişinden sonra, adeta bizim toplantı bitti, elbette bunu olumlu anlamda söylüyorum. Birkaç arkadaşımız, emin olmak için "bugünden itibaren sorunlar bitecek diyorsunuz değil mi Sn. Bakan" diye sordular, o kadar. Başka ne denebilirdi ki...

Çerçevesi böyle çizilen yol haritamızda;

- O toplantıdan itibaren günlük olarak takip ettik, vize ve gümrük problemlerimiz çözüldü, Sayın bakanlarımıza teşekkür ediyorum...
- 27 Kasım'da Suudi Arabistan Ticaret Bakanı Sayın Kassabi, Ticaret Bakanımız Mehmet Muş ile tekrar İstanbul'da bizimleydi, ikili ticaretimizi konuştuk.
- Bugün Sayın Sn. Khalid bin Abdulaziz Al Falih ve Sn. Nureddin Nebati bizimle, yatırımları konuşacağız.
- Mart ayında da, Riyad'da birlikte olacağız, hazırlıklarımız devam ediyor.

Bu kadar hızlı ve olumlu gelişmenin olduğu bir yerde başka ne diyebilirim ki...

Emeği geçen, destek olan herkese teşekkür ediyorum...

Sözlerimi bir Arap atasözüyle bitireceğim. Dostlarımız, “**El afaal ebleğu minel aqval**” derler. “**Eylemler sözlerden daha önemlidir**”.

Türkiye ve Suudi Arabistan iş dünyası temsilcileri olarak, bugünkü toplantımızın, sözlerimizi eyleme geçirme noktasında önemli bir adım olacağına inanıyorum.

Bu duygularla, başta Hazine ve Maliye Bakanımız Sn. Nureddin Nebati ve misafirimiz Suudi Arabistan Yatırım Bakanı Sn. Khalid Al Falih olmak üzere, program hazırlığının her aşamasında birlikte çalıştığımız her iki bakanlığımızın temsilcilerine, Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi'ne, Invest Saudi'ye, çalışma arkadaşlarıma, programlarımızda bize destek olan sponsorlarımız; Limak, THY Teknik, Türkiye Finans, Doğuş, Gürsoy Grup, Dorçer, Hareket, Hashim Grup ve Kılınç Hukuk'a ve programımıza katılan ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

Nail OLPAK

DEİK Başkanı